

จังหวัดสุโขทัย

1. สถานการณ์ท่องเที่ยวของจังหวัดในปี 2551

สุโขทัยเป็นจังหวัดหนึ่งในเขตภาคเหนือตอนล่าง ในอดีตเคยเป็นราชธานีแห่งแรกของชาติไทย เมื่อ 700 ปีมาแล้ว คำว่า สุโขทัย มาจากคำสองคำคือ สุข+อุทัย หมายความว่า รุ่งอรุณแห่งความสุข อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลก โดยองค์การ UNESCO เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2534 สุโขทัยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ได้แก่ คุนุก เดินป่า นั่งช้างศรีสัชนาลัย ปีนผา น้ำตก นั่งเกวียน คูข้างควาถ้ำเจ้าราม การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ชมโบราณสถาน โบราณวัตถุ เช่น เตาเผาสังคโลกศรีสัชนาลัย ทองโบราณบ้านท่าชัย เครื่องปั้นดินเผา บ้านทุ่งหลวง ผ้าทอตีนจกศรีสัชนาลัย วัดสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น วัดมหาธาตุ วัดชนะสงคราม วัดศรีชุม วัดสระศรี ชมพิพิธภัณฑสถาน เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑสถานสังคโลกอุทยานประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงศาสนา ไหว้พระ เช่น วัดพระพายหลวง วัดศรีชุม ทำบุญ ปฏิบัติธรรม สักการะพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ปล่อยปลาให้อาหารปลาวังมัจฉา การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นวดแผนโบราณ พักผ่อน เช่น ที่สวนสุขภาพ สวนหลวง 9 อุทยานฯ สป่า เข้าโปรแกรมปั่นฟูล การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ตกปลา แข่งเรือพาย ชีจักรยาน ฟุตบอล ชมการแข่งขันกีฬา กีฬาพื้นบ้าน การเข้าชมสถานบันเทิงต่าง ๆ ชมการแสดงของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ร้านอาหาร ผับ เช่น ร้านเคบาร์เบียร์ คาราโอเกะ เช่น ร้านอามิคาราโอเกะ รวมถึง ชมแหล่งทำตู้โบราณแกะสลักไม้เป็นพระ

สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัยในปี 2551 บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวก่อนช่วงวิกฤตในช่วงต้นปีใน ไตรมาส ที่ 1 และวิกฤตมากในช่วงปลายปี ไตรมาสที่ 4 (เดือนพฤศจิกายน-เดือนธันวาคม) ในช่วงไตรมาสที่ 2 และไตรมาสที่ 3 บรรยากาศค่อนข้างเงียบเหงาถึงปานกลาง เนื่องจากในช่วงไตรมาส 3 เกิดน้ำท่วมภายในตัวอำเภอเมือง แม้ไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว แต่ไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวมากนัก

แหล่งช้อปปิ้งและสินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อหา ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด
หมู่บ้านท่าทองท่าชัย	ทองคำลายโบราณ
ร้านสาครศรีสัชนาลัย	ผ้าทอ ผ้าไหม ทองโบราณ เงินโบราณ
เมืองเก่าสุโขทัย	ถ้วยชามสังคโลก ไม้แกะสลัก ถ้วยทอดกลอย หมูเนื้อสวรรค์
ร้านค้าในอุทยาน ฯ	งานแกะสลักไม้ ผ้าไหม สินค้า OTOP ผ้าทอสุโขทัย เครื่องสังคโลก ผ้าทอลายตีนจก

2. โครงสร้างทั่วไปของผู้เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีทั้งสิ้น 2,564 ตัวอย่าง แบ่งเป็นคนไทยร้อยละ 63 และชาวต่างประเทศร้อยละ 37 โดยส่วนมาผู้เดินทางจะเป็นนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยจะมีสัดส่วนร้อยละ 63 ของกลุ่มตัวอย่างผู้เดินทางไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะมีสัดส่วนร้อยละ 79 ของกลุ่มตัวอย่างชาวต่างประเทศทั้งหมด

2.1 ภูมิลาเนา/ถิ่นที่อยู่อาศัย

คนไทยที่เดินทางมาจังหวัดสุโขทัย ส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ ร้อยละ 28.16 รองลงมาจากภาคเหนือด้วยตนเอง ร้อยละ 24.13 โดยจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวจะเดินทางมาจากกรุงเทพฯ ในขณะที่นักท่องเที่ยวจะเป็นผู้เดินทางจากภาคเหนือเป็นหลัก มาจากภาคเหนือ ส่วนชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มาจากทวีปยุโรป ร้อยละ 58.99 รองลงมา คือ ทวีปเอเชีย ร้อยละ 23.11 และทวีปอเมริกา ร้อยละ 14.81

ตารางที่ 1 ภูมิลาเนาของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวคนไทยที่มาจากจังหวัดสุโขทัย ในปี 2551

จังหวัด	ภูมิลาเนา	คนไทย			ภูมิลาเนา	ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
สุโขทัย	1. กรุงเทพฯ	19.47	33.40	28.16	1. ทวีปอเมริกา	18.09	13.94	14.81
	2. ภาคกลาง	14.36	20.28	18.05	2. ทวีปยุโรป	46.23	56.04	53.99
	3. ภาคตะวันตก	4.29	2.68	3.29	3. โอเชียเนีย	10.05	6.91	7.56
	4. ภาคตะวันออก	8.25	12.72	11.04	4. ทวีปเอเชีย	25.13	22.58	23.11
	5. ภาคเหนือ	32.18	19.28	24.13	5. ตะวันออกกลาง	0.50	0.27	0.32
	6. ภาคใต้	2.48	2.78	2.67	6. ทวีปแอฟริกา	-	0.27	0.21
	7. ภาคอีสาน	18.98	8.85	12.66				
	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00
	ยอดรวม (คน)	606	1,006	1,612	ยอดรวม (คน)	199	753	952

2.2 เพศ อายุ อาชีพ รายได้

คนไทย

กลุ่มตัวอย่างคนไทยประกอบเพศชายและเพศหญิง ในสัดส่วนร้อยละ 48 : 52 ตามลำดับ ร้อยละ 88 จะมีอายุต่ำกว่า 45 ปี และส่วนมากจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 25-34 ปี เป็นสัดส่วนร้อยละ 40.82 และกลุ่มตัวอย่างกระจายตัวในหลายอาชีพ โดยส่วนมากจะเป็นแรงงานรับจ้าง

(23.26%) เจ้าของกิจการ (18.30%) ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (18.30%) และนักเรียน นักศึกษา (17.18%) และ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีรายได้ก่อนข้างกระจายตัว ส่วนมากร้อยละ 90 จะมี รายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท โดยส่วนมาจะกระจุกตัวอย่างอยู่ระหว่าง 10,000 – 30,000 บาท

ชาวต่างประเทศ

ชาวต่างประเทศที่มาจังหวัดสุโขทัยมีสัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิงร้อยละ 48 : 52 ส่วนมากจะมีอายุน้อยกว่า 45 ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 84 กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพกระจายอยู่ใน หลายอาชีพ ได้แก่ เจ้าของกิจการ (26.89%) แรงงานรับจ้าง (23.74%) นักเรียนนักศึกษา (13.76%) พนักงานบริษัท (11.45%) และข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (11.97%) โดยส่วนมากเป็นกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ต่ำกว่า 20,000 เหรียญสหรัฐอเมริกาต่อปี มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐต่อปี สัดส่วนร้อยละ 39.71 และอยู่ระหว่าง 10,000 – 19,999 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อปี ร้อยละ 43

ตารางที่ 2 เพศ อายุ อาชีพของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักทัศนจรคนไทยที่มาสุโขทัย ในปี 2551

สุโขทัย	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักทัศนจร	นักท่องเที่ยว	รวม	นักทัศนจร	นักท่องเที่ยว	รวม
เพศ	ชาย	43.73	50.80	48.14	53.27	46.35	47.79
	หญิง	56.27	49.20	51.86	46.73	53.65	52.21
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
อายุ	15-24 ปี	19.64	20.97	20.47	24.12	16.20	17.86
	25-34 ปี	35.15	44.23	40.82	44.72	42.10	42.65
	35-44 ปี	32.67	22.96	26.61	16.58	25.63	23.74
	45-54 ปี	10.23	8.35	9.06	7.54	11.29	10.50
	55-64 ปี	2.15	2.09	2.11	6.53	4.38	4.83
	65 ปีขึ้นไป	0.17	1.39	0.93	0.50	0.40	0.42
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
อาชีพ	เจ้าของกิจการ	14.19	20.78	18.30	38.19	23.90	26.89
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	19.97	17.30	18.30	6.03	13.55	11.97
	พนักงานบริษัท	12.71	15.90	14.70	9.05	12.08	11.45
	แม่บ้าน	3.47	2.29	2.73	4.02	1.86	2.31
	นักเรียน นักศึกษา	17.49	17.00	17.18	14.07	13.68	13.76
	เกษียณ	0.83	1.19	1.05	3.52	2.66	2.84
	เกษตรกร	4.46	1.59	2.67	4.02	5.58	5.25
	แรงงานรับจ้าง	22.94	23.46	23.26	19.60	24.83	23.74
	อื่นๆ	3.96	0.50	1.80	1.51	1.86	1.79
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 3 โครงสร้างด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจรคนไทยที่มาเยือนสุโขทัย ในปี 2551

จังหวัด	รายได้ (บาทต่อปี)	ชาวไทย			รายได้ (US\$ ต่อปี)	ชาวต่างชาติ		
		นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	Total		นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	Total
สุโขทัย	ไม่มีรายได้	15.02	14.31	14.58	1. น้อยกว่า 10,000	38.19	40.11	39.71
	น้อยกว่า 10,000	15.18	13.82	14.33	2. 10,000 – 14,999	19.10	22.71	21.95
	10,000-15,000	35.97	35.98	35.98	3. 15,000 – 19,999	21.11	20.98	21.01
	15,001-30,000	21.95	27.83	25.62	4. 20,000 – 39,999	16.58	7.04	9.03
	30,001-45,000	9.57	7.06	8.00	5. 40,000 – 59,999	3.52	4.91	4.62
	45,001-60,000	2.15	0.89	1.36	6. 60,000 – 79,999	1.01	3.19	2.73
	60,000-75,000	0.00	0.00	0.00	7. มากกว่า 80,000	0.50	1.06	0.95
	75,001-90,000	0.00	0.10	0.06				
	มากกว่า 90,000	0.17	0.00	0.06				
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	รวม (%)	100.00	100.00	100.00
ยอดรวม (คน)		606	1,006	1,612	ยอดรวม (คน)	199	753	952

3. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว/พักผ่อนในแต่ละครั้ง

คนไทย

วัตถุประสงค์หลักของนักเดินทางมาจังหวัดสุโขทัยของนักเดินทางคือ การเดินทางเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อนร้อยละ 61.35 รองลงมา คือ การเยี่ยมญาติ/เพื่อน ร้อยละ 16.81 ส่วนมากของกลุ่มตัวอย่างชาวไทยจะเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัยเพียงจังหวัดเดียว ร้อยละ 72.95 โดยกลุ่มนักทัศนาจรบางส่วนร้อยละ 43.56 ที่ท่องเที่ยว 2 จังหวัด ส่วนมากของผู้เดินทางชาวไทยจะเดินทางมาจังหวัดสุโขทัยเป็นครั้งแรก ร้อยละ 64.52 โดยมีบางส่วนร้อยละ 21.96 ที่เดินทางมา 2 ครั้ง ซึ่งสัดส่วนไม่แตกต่างกันมากนักระหว่างนักทัศนาจรและนักท่องเที่ยว โดยส่วนมากจะเดินทางมาเป็นกลุ่ม โดยกลุ่มนักทัศนาจรชาวไทยจะเดินทางเป็นกลุ่มใหญ่มากกว่านักท่องเที่ยว โดยมีสัดส่วนของจำนวนผู้ร่วมทางมากกว่า 10 คน ร้อยละ 24.75 ซึ่งจะเดินทางกับกลุ่มที่ทำงานร่วมกันเป็นหลัก ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวจะมีผู้ร่วมทาง 1-3 คนเป็นหลัก โดยส่วนมากจะเดินทางกับเพื่อนหรือแฟน หรือครอบครัว และมีบางส่วนที่เดินทางกับกลุ่มที่ทำงานร่วมกัน

ชาวต่างประเทศ

วัตถุประสงค์หลักร้อยละ 81.93 ของนักเดินทางชาวต่างประเทศที่มาจังหวัดสุโขทัยคือ เพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน มีบางส่วนร้อยละ 10.61 ที่เดินทางมาเพื่อติดต่อธุรกิจ ซึ่งส่วนมากจะเป็น

นักท่องเที่ยว ส่วนมากจะเดินทางมาท่องเที่ยว 4 จังหวัดขึ้นไป (ร้อยละ 55) โดยในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาเยือนสุโขทัยจะท่องเที่ยวมากกว่า 4 จังหวัดขึ้นไปสัดส่วนร้อยละ 81 โดยเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 94.64) จะเดินทางมาเยือนสุโขทัยเป็นครั้งแรก โดยส่วนมากกลุ่มตัวอย่างจะเดินทางเป็นกลุ่มเล็กจำนวนผู้ร่วมเดินทาง 1-3 คน ซึ่งส่วนมากจะเดินทางร่วมกับเพื่อนหรือแฟน และครอบครัว

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ร้อยละ)

สุโขทัย	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
วัตถุประสงค์ ของ การท่องเที่ยว	1. ท่องเที่ยวพักผ่อน	62.87	60.44	61.35	92.96	79.02	81.93
	2. ประชุม/อบรม/สัมมนา/ดูงาน	11.22	4.97	7.32	-	2.12	1.68
	3. ติดต่อธุรกิจ	4.29	7.55	6.33	1.51	13.01	10.61
	4. ปฏิบัติราชการ/ปฏิบัติงาน	3.47	1.79	2.42	0.50	0.53	0.53
	5. เยี่ยมญาติ/เพื่อน	6.77	22.86	16.81	3.02	4.38	4.10
	6. ชมนิทรรศการ/แสดงสินค้า	-	0.20	0.12	-	0.93	0.74
	7. ได้รับรางวัล	0.17	0.20	0.19	0.50	-	0.11
	8. ไหว้พระ ปฏิบัติธรรม	10.40	1.59	4.90	1.51	-	0.32
	9. อื่นๆ	0.83	0.40	0.56	-	-	-
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนจังหวัดที่ ท่องเที่ยว	1 จังหวัด	50.17	86.68	72.95	3.52	16.33	13.66
	2 จังหวัด	43.56	11.53	23.57	3.52	17.40	14.50
	3 จังหวัด	5.78	1.39	3.04	12.06	17.93	16.70
	4 จังหวัด	0.50	0.10	0.25	35.18	17.93	21.53
	5 จังหวัดขึ้นไป	-	0.30	0.19	45.73	30.41	33.61
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนการเยี่ยม เยือน	จำนวน 1 ครั้ง	66.17	63.52	64.52	91.46	95.48	94.64
	จำนวน 2 ครั้ง	18.81	23.86	21.96	5.03	3.45	3.78
	จำนวน 3 ครั้ง	9.74	10.24	10.05	3.02	0.80	1.26
	จำนวน 4 ครั้ง	3.14	1.39	2.05	-	-	-
	จำนวน 5 ครั้งขึ้นไป	2.15	0.99	1.43	0.50	0.27	0.32
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ต่อ)

สุโขทัย	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
ผู้ร่วมทาง	คนเดียว	12.87	14.21	13.71	9.05	9.30	9.24
	เพื่อนหรือแฟน	21.78	37.38	31.51	56.78	38.65	42.44
	ครอบครัว	22.61	22.56	22.58	11.56	18.86	17.33
	ญาติ	9.90	11.73	11.04	4.02	11.02	9.56
	กลุ่มที่ทำงานร่วมกัน	32.34	14.02	20.91	2.01	13.68	11.24
	อื่น ๆ	0.50	0.10	0.25	16.58	8.50	10.19
	รวม		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนผู้ร่วมทาง	จำนวน 1 คน	18.48	34.10	28.23	27.14	36.52	34.56
	จำนวน 2 คน	14.85	23.36	20.16	18.59	22.71	21.85
	จำนวน 3 คน	11.55	19.09	16.25	22.11	14.48	16.07
	จำนวน 4 คน	11.22	9.94	10.42	6.53	3.32	3.99
	จำนวน 5 คน	7.76	7.06	7.32	7.04	8.63	8.30
	จำนวน 6-10 คน	11.39	5.37	7.63	5.53	6.37	6.20
	จำนวนมากกว่า 10 คน	24.75	1.09	9.99	13.07	7.97	9.03
	รวม		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

4. แรงจูงใจในการเดินทางและแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด

แรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักทัศนกรไทยมาจังหวัดสุโขทัย ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และ ระยะเวลา โดยปัจจัยทั้งสาม สามารถดึงดูดนักทัศนกรได้ประมาณร้อยละ 87

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจจากสถานที่ท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เวลาและระยะเวลาในการเดินทาง ปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวไทยได้ประมาณร้อยละ 72

สำหรับนักทัศนกรชาวต่างชาติ นั้น แรงจูงใจสำคัญที่มาจังหวัดสุโขทัย คือ สถานที่ท่องเที่ยว สินค้าราคาถูก เวลาและระยะเวลาในการเดินทาง โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักทัศนกรชาวต่างชาติให้มาเยือนจังหวัดสุโขทัยได้มากกว่าร้อยละ 91

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้แก่สถานที่ท่องเที่ยว ช่วงเทศกาล ระยะเวลาและเวลาในการเดินทาง และสินค้าราคาถูก ปัจจัยเหล่านี้ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากกว่าร้อยละ 81

ตารางที่ 5 แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางที่มาจากจังหวัดสุโขทัยในไตรมาสที่ 2/2551

แรงจูงใจของการมาเที่ยว	นักท่องเที่ยว		นักท่องเที่ยว	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
สถานที่ท่องเที่ยว	44.06	40.70	22.47	30.15
มีความปลอดภัย	0.50	0.00	1.79	0.53
อาหารอร่อย	0.99	0.50	1.29	4.65
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	27.72	1.01	21.87	5.84
ช่วงเทศกาล	0.83	4.02	10.44	10.36
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว	0.17	3.52	0.99	6.77
สินค้าราคาถูก	1.16	16.58	1.79	13.81
ระยะเวลา	14.69	16.08	12.33	8.10
เวลาในการเดินทาง	7.43	17.59	15.01	18.73
อื่นๆ	2.48	0.00	12.03	1.06
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักเดินทางนิยมไปเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรกของนักเดินทางชาวไทย ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์ วัด และอุทยานแห่งชาติ ในขณะที่ นักเดินทางชาวต่างชาติ นิยมเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์ วัด และแหล่งช้อปปิ้ง

ตารางที่ 6 สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	กลุ่มตัวอย่าง	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
วัด	30.16	24.44
พระราชวัง	-	-
แหล่งบันเทิงนันทนาการ	5.75	6.65
อุทยานแห่งชาติ	8.59	11.88
อุทยานประวัติศาสตร์	36.71	26.49
พิพิธภัณฑ์	6.02	12.93
น้ำตก ถ้ำ	5.58	5.69
แหล่งช้อปปิ้ง	7.19	11.92
สวนสัตว์ สวนสนุก	-	-
รวม	100.00	100.00

5. การประเมินคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อน

5.1 คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดสุโขทัยจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีปัญหาตามแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย โดยนักเดินทางชาวไทยพบปัญหาบ้างเล็กน้อยในแหล่งช้อปปิ้ง ในขณะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติพบปัญหาบ้างในแหล่งบันเทิงนันทนาการ และแหล่งช้อปปิ้ง

ตารางที่ 7 ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาจังหวัดสุโขทัยในปี 2551

แหล่งท่องเที่ยว		ร้อยละของผู้มีปัญหในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
สุโขทัย	วัด	0.45	1.27
	พระราชวัง	0.00	0.00
	แหล่งบันเทิงนันทนาการ	0.61	3.92
	อุทยานแห่งชาติ	0.20	1.23
	อุทยานประวัติศาสตร์	0.87	1.26
	พิพิธภัณฑ์	0.10	0.40
	น้ำตก ถ้ำ	0.73	1.40
	แหล่งช้อปปิ้ง	1.47	2.69
	สวนสัตว์ สวนสนุก	0.00	0.00
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	1,612	952

5.2 คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดสุโขทัยไม่ค่อยพบปัญหามากนักในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยจะพบปัญหาบ้างเล็กน้อย ในการใช้บริการรถประจำทาง/ รถสองแถว รถแท็กซี่/ รถสามล้อ ในขณะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติจะพบบ้างพอสมควรในการใช้บริการรถประจำทาง/ รถสองแถว และรถแท็กซี่/ รถสามล้อ

ตารางที่ 8 ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของนักท่องเที่ยวที่มาจังหวัดสุโขทัยในปี 2551

ระบบขนส่งสาธารณะ		ร้อยละของผู้มีปัญหาในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
สุโขทัย	รถประจำทาง/รถสองแถว	1.86	9.45
	เรือโดยสาร	0.00	0.32
	รถแท็กซี่/รถสามล้อ	0.12	3.26
	รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง	0.12	0.00
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	1,612	952

5.3 คุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัดสุโขทัย

ในการประเมินการให้บริการของสถานที่พักแรมในจังหวัดสุโขทัย ทั้งในด้านของคุณภาพ ความสะอาด และสุขอนามัยของอาหารของที่พักแรม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความพอใจในระดับปานกลาง – ดี ทั้งสามด้านโดยมีสัดส่วนน้อยมาก (น้อยกว่า 1%) ที่เห็นว่ามีคุณภาพในระดับแย่ โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นว่าคุณภาพของที่พักแรมอยู่ในระดับพอใช้ และดี ในสัดส่วน 69% และ 31% ลำดับ ความสะอาดอยู่ในระดับพอใช้ – ดี สัดส่วน 72% และ 28% ตามลำดับ และสุขอนามัยของอาหารของสถานที่พักแรม มีคุณภาพในระดับพอใช้ – ดี สัดส่วน 69% และ 31% ตามลำดับ

สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเช่นกันที่ส่วนมากจะเห็นว่าคุณภาพ ความสะอาด และสุขอนามัยของสถานที่พักแรมอยู่ในระดับพอใช้ – ดี โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติเห็นว่าคุณภาพของที่พักแรมอยู่ในระดับพอใช้ และดี ในสัดส่วน 58.99% และ 40.86% ลำดับ ความสะอาดอยู่ในระดับพอใช้ – ดี สัดส่วน 61.58% และ 37.84% ตามลำดับ และสุขอนามัยของอาหารของสถานที่พักแรม มีคุณภาพในระดับพอใช้ – ดี สัดส่วน 65.18% และ 34.39% ตามลำดับ

ตารางที่ 9 การประเมินคุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัดสุโขทัยในปี 2551

		นักท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
คุณภาพของที่พักรวม	แย่มาก	0.00	0.14
	พอใช้	69.21	58.99
	ดี	30.79	40.86
	รวม	100.00	100.00
ความสะอาดของที่พักรวม	แย่มาก	0.00	0.58
	พอใช้	72.00	61.58
	ดี	28.00	37.84
	รวม	100.00	100.00
สุขอนามัยของอาหารของที่พักรวม	แย่มาก	0.00	0.43
	พอใช้	69.33	65.18
	ดี	30.67	34.39
	รวม	100.00	100.00

5.4 ข้อคิดเห็นของนักเดินทางด้านบริการของจังหวัดสุโขทัย

ผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากนักวิจัยภาคสนาม ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดด้วยแบบสอบถาม พอสรุปประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัย คือ

- บริเวณอุทยานมักเปลี่ยนทางเข้า/ออก ซึ่งมักปิดทางเข้าที่ติดกับถนนใหญ่ ต้องใช้ทางเข้าด้านอื่นซึ่งไม่สะดวกกับนักท่องเที่ยว
- ในอุทยานมีรถรางบริการน้อย ไม่เพียงพอ หากมีนักท่องเที่ยวมาเป็นกลุ่มใหญ่
- ป้ายบอกสถานที่ต่าง ๆ และแผนที่ยังมีน้อยเกินไป
- สำหรับในฤดูร้อน อากาศจะร้อนมากไม่นำมาท่องเที่ยว และ
- ความสะอาดของห้องน้ำตามแหล่งท่องเที่ยวสกปรกไม่นำมาใช้บริการ

6. โครงสร้างการใช้จ่าย

6.1 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่จัดการเดินทางเอง

นักเดินทางคนไทยที่จัดการเดินทางเอง ถ้าไม่ค้างคืนจะมีค่าใช้จ่ายในระหว่างท่องเที่ยวที่จังหวัดสุโขทัยเฉลี่ย 1,350.76 บาทต่อคนต่อวัน ค่าใช้จ่ายหลักมี 3 รายการ คือ ค่าพาหนะภายในจังหวัด (48.42%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (30.02%) และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (18.30%)

สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีการค้างคืนในจังหวัดสุโขทัย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันอยู่ที่ 1,182.49 บาท ค่าใช้จ่ายหลักได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางภายในจังหวัด (38.33%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (30.07%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (10.74%) และค่าที่พัก (9.88%)

6.2 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่มาอยู่กับบริษัทนำเที่ยว

สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางสุโขทัยกับบริษัทนำเที่ยว จะมีค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันเท่ากับ 1,261.40 บาท ค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (50.26%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (44.38%)

ส่วนนักท่องเที่ยวที่ค้างคืนในสุโขทัยที่มาอยู่กับบริษัทนำเที่ยว จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 1,430.55 บาทต่อคนต่อวัน ค่าใช้จ่ายหลัก 4 รายการ ได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (34.62%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (38.23%) ค่าที่พัก (10.15%) และค่าอาหารและเครื่องดื่ม (8.29%)

6.3 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเอง

ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จัดการเดินทางเอง เฉลี่ยต่อคนต่อวัน เท่ากับ 2,209.62 บาท รายจ่ายหลัก 4 รายการหลัก ได้แก่ ค่าพาหนะภายในจังหวัด (32.04%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (27.80%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (23.62%) และค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง (6.45%)

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเองที่มีการค้างคืนในจังหวัดสุโขทัย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 2,349.75 บาท ค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (25.30%) ค่าที่พัก (24.90%) ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (22.13%) และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (15.09%)

6.4 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่มาอยู่กับทัวร์

ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมากับทัวร์ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน เท่ากับ 3,866.28 บาทต่อคนต่อวัน รายการใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งเป็นค่าบริการทัวร์ ร้อยละ 65.56 และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (19.46%)

ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมากับทัวร์ จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน เท่ากับ 2,113.25 บาท โดยมีค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ค่าบริการทัวร์) (26.25%) ค่าที่พัก (22.53%) ค่าพาหนะเดินทางภายในจังหวัด (17.48%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (14.67%) และค่าอาหารและเครื่องดื่ม (11.38%)

ตารางที่ 10 แสดงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของนักท่องเที่ยว นักทัศนาจร จำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายต่างๆ ปี 2551

ค่าใช้จ่ายในจังหวัดสุโขทัย	จัดการเดินทางมาเอง(ร้อยละ)				จัดการเดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว(ร้อยละ)			
	นักทัศนาจร		นักท่องเที่ยว		นักทัศนาจร		นักท่องเที่ยว	
	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ
1. ค่าเสื้อผ้า อุปกรณ์การเดินทาง	0.23	5.72	0.78	1.62	0.00	0.30	6.77	2.49
2. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	48.42	32.04	38.33	22.13	50.26	2.05	34.62	17.48
3. ค่าที่พัก	0.00	0.00	9.88	24.90	0.00	0.00	10.15	22.53
4. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	30.02	27.80	30.07	25.30	44.38	7.76	8.29	11.38
5. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	18.30	23.62	10.74	15.09	3.65	19.46	38.23	14.67
6. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	0.84	6.45	8.75	6.91	1.55	4.81	1.69	2.96
7. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	1.39	4.37	1.26	2.13	0.16	0.06	0.26	2.23
8. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	0.79	0.00	0.19	1.92	0.00	65.56	0.00	26.25
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	1,350.76	2,209.62	1,182.49	2,349.75	1,261.40	3,866.28	1,430.55	2,113.25
ระยะพำนักรเฉลี่ย(วัน)			2.88	3.11			3.80	2.68

7. ระยะเวลาในการพำนัก

นักเดินทางชาวไทยที่จัดการเดินทางเองและค้างคืนในจังหวัดสุโขทัย มักจะใช้เวลาพำนักเฉลี่ย 2.88 วันและนักเดินทางชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเองและค้างคืนจะใช้เวลาในการพำนักสูงกว่านักเดินทางชาวไทยเล็กน้อย คือ 3.11 วัน ในขณะที่กลุ่มที่เดินทางมากับทัวร์ชาวไทยจะใช้เวลาในการพำนักนานกว่าเท่ากับ 3.80 วัน แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมากับทัวร์จะใช้เวลาพำนักในสุโขทัยน้อยกว่า คือเท่ากับ 2.68 วัน

8. โอกาสที่จะกลับมาเยือนจังหวัดสุโขทัย

ผู้เดินทางทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเดินทางมาเยือนสุโขทัย โดยมีร้อยละ 96.65 ของนักเดินทางชาวไทย และร้อยละ 64.71 ของชาวต่างชาติที่คาดว่าจะกลับมาเยือนจังหวัดนี้อีกภายใน 3 ปี

จังหวัด	โอกาสที่จะกลับมาเยือนใหม่	
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ
สุโขทัย	96.65	64.71

.....